

Forekomst af bladlus og havrerødsot i registreringsnettet i vintersæd i 2011-2012

I vinterbyg var der i registreringsnettet i gennemsnit omkring 10 pct. planter med havrerødsot i foråret-sommeren og i vinterhvede 1 pct. I vinterbyg gav omkring 2-4 strå med bladlus i efteråret ingen eller kun svage angreb af havrerødsot.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

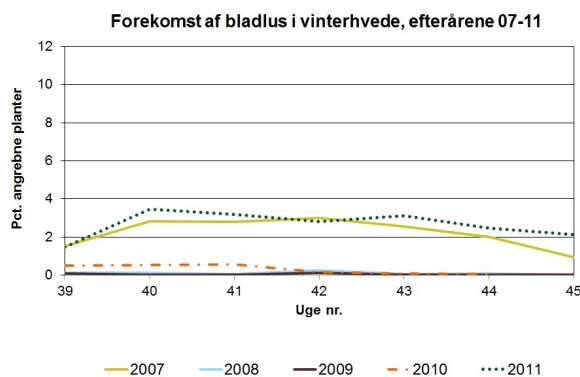
Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

I vinterhvede skulle der flere bladlus til at give betydende angreb. Der registreres i såkaldte "risikomarker".

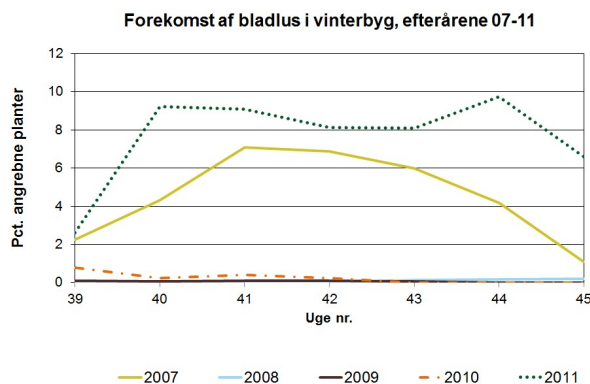
Forekomsten af bladlus følges siden 2007 hvert efterår i planteavlskonsulenternes registreringsnet i omkring 35 vinterhvedemarker og 20 vinterbygmarker for at vurdere risikoen for angreb af havrerødsot, der overføres af bladlus om efteråret. Der bedømmes i såkaldte "risikomarker", dvs. i tidligt såede marker (før ca. 15. september) i milde områder af landet. Angrebene vises løbende i efteråret på Landbrugsinfo.dk.

Angreb af bladlus

I figur 1-2 ses bladlusangrebene i vinterhvede hhv. vinterbyg i efteråret 2011 samt i tidligere efterår. Det fremgår, at der i efteråret 2011 var en del bladlus i forhold til de 3 foregående år, og at angrebene lå på niveau med efteråret 2007.

Figur 1. Angreb af bladlus (procent angrebne planter) i efterårene 2007-2011 i vinterhvede. Årligt er der bedømt i omkring 35-40 marker.

Figur 2. Angreb af bladlus (procent angrebne planter) i efterårene 2007-2011 i vinterbyg. Årligt er der bedømt i omkring 20 marker.

Angreb af havrerødsot

Det efterfølgende forår-sommer bedømmes angrebene af havrerødsot i markerne, hvor der i efteråret er bedømt bladlus. Angrebene i hvede bedømmes senere end i vinterbyg, da symptomerne i hvede ofte først ses relativt sent. Såfremt der udføres en sprøjtning mod bladlus i marken, skal der efterlades et ubehandlet område på omkring 1-2 sprøjtespor og 200 meter. Angrebene af havrerødsot bedømmes for at vurdere, hvilke bladlusforekomster der skal til i efteråret for at give betydende angreb af havrerødsot det følgende forår-sommer.

I tabel 1-2 er de fundne angreb af bladlus i efteråret sammenholdt med angrebet af havrerødsot i det usprøjtede område i foråret eller angrebet i hele marken, såfremt der ikke blev sprøjtet i efteråret. Det fremgår, at der i flere marker er mere udbredte angreb. I vinterbyg har der været flest bladlus i efteråret, og der er i gennemsnit omkring 10 procent planter med havrerødsot i foråret-sommeren og op til 65 procent planter med havrerødsot. I vinterhvede er der i gennemsnit omkring 1 procent planter angrebet af havrerødsot i foråret-sommeren og op til 10-12 procent planter med havrerødsot.

I vinterbyg gav omkring 2-4 procent strå med bladlus ingen eller kun svage angreb af havrerødsot. I vinterhvede skulle der flere bladlus til at give betydende angreb.

I enkelte vinterbygmarker er der ikke fundet ret meget havrerødsot trods mange bladlus i efteråret. Dette kan skyldes, at kun relativ få af bladlusene har indeholdt virus på disse lokaliteter.

Kun nogle har oplyst effekten af en evt. sprøjtning, og dette er også angivet i tabellerne. Det fremgår, at der er opnået en god bekæmpelse af bladlus og dermed havrerødsot i disse marker bortset fra vinterbygmarken ved Fredericia, hvor der blev sprøjtet for sent (sprøjtet ca. 14 dage efter

fund af mange bladlus) – se foto af marken nedenfor.

Table 1. Fundne angreb af bladlus i efteråret sammenholdt med angrebet af havrerødsot i ubehandlet i foråret i vinterbyg.

Område	Max. procent planter med bladlus registreret efterår 2011	Angreb af havrerødsot forår ubehandlet
Fyn	8	0
	8	55
	40	2
	50	0
	80	65→under 1 ved sprøjtning
Esbjerg	8	20
Djursland	18	10→0 ved sprøjtning
Fredericia	52	25→8-10, sprøjtet 14 dage for sent, se foto nedenfor
Sønderjylland	15	5→0 ved sprøjtning
	5	Under 1
	2	0
	2	0
	4	1→ 0,1 ved sprøjtning
Vestsjælland	3	0
	3	0
Storstrøm	3	0
	2	Kun en lille plet på ¼ m ²
	2	0
Gennemsnit	17,8	10,8

Table 2. Fundne angreb af bladlus i efteråret sammenholdt med angrebet af havrerødsot i ubehandlet i foråret i vinterhvede.

Område	Max. procent planter med bladlus registreret efterår 2011	Angreb af havrerødsot forår ubehandlet
Fyn	5	0,2
	10	1
	12	1
Lemvig	3	0
	0	0
Esbjerg	25	10-12→ 2 ved sprøjtning
Djursland	1	Noget under 1
Vejle/Kolding	3	0
	24	10
	8	Under 1
Sønderjylland	10	Under 1
	10	Under 1
	1	0
	1	0
Vestsjælland	3	0,1→0
	4	1→0
	5	0,5
	6	0,5
Storstrøm	0,5	0
	1	0
	1	0
	1	0
	2	0
Gennemsnit	5,9	Ca. 1

Billede 1. Denne vinterbygmark ved Fredericia var med i registreringsnettet, og der blev fundet mange bladlus i efteråret. Der blev derfor udført en skadedyrssprøjtning i efteråret. I registreringsnettet skal der efterlades et ubehandlet område, såfremt marken sprøjtes mod bladlus. Området til venstre er ubehandlet mod bladlus i efteråret og her ses meget havrerødsot. Angrebet i usprøjtet blev bedømt til 25 procent planter med havrerødsot, og det blev reduceret til 8-10 procent planter med havrerødsot ved sprøjtning. På billedet er den sprøjtede del til højre relativt grøn, men lidt længere ude i det sprøjtede fandtes mere havrerødsot. Marken blev først sprøjtet 14 dage efter fund af mange bladlus, og det vurderes at være årsagen til den relative dårlige effekt.
(Foto: Aksel Ravn, Kolding Herreds Landbrugsforening).

